

KỸ THUẬT CHĂM SÓC PHỤC HỒI CÁC LOẠI RAU SAU KHI BỊ NGẬP DO MƯA LŨ

Sau khi ngập nước, các loại rau sẽ bị thiếu O_2 ở vùng rễ, dẫn đến hiện tượng thối rễ, đen rễ, hỏng rễ làm cây không hấp thụ được nước và dinh dưỡng. Do đó dễ làm cây suy yếu, chậm phát triển, lá vàng úa, héo rũ và có thể chết nếu ngập úng kéo dài. Khi ngập úng cũng tạo điều kiện cho nấm bệnh xâm nhập gây thối rễ, vàng lá và đốm lá... Vì vậy, các loại rau sau khi bị ngập úng, bà con nông dân cần chú ý những lưu ý sau để giúp cho cây nhanh chóng phục hồi:

1. Đối với các diện tích rau đã đến thời kỳ thu hoạch nhưng bị ngập

Sau khi nước rút, cần tiến hành thu hoạch ngay toàn bộ sản phẩm còn có khả năng thu hoạch, có thể rửa và phân loại trước khi tiêu thụ.

Sau đó tiến hành vệ sinh đồng ruộng: Dọn sạch tàn dư cây trồng đem tiêu hủy hoặc ủ làm phân bón. Rồi tiến hành rải vôi đều trên đất với lượng 1,5-2 tấn ha, phơi nắng từ 2-3 ngày khi đất khô ráo tiến hành cày đất, cày đất ở độ sâu 25-30cm, sau đó phơi ải tối thiểu 15 ngày rồi tiến hành bón phân chuồng hoai mục 20-50 tấn/ha tùy loại rau, kết hợp phân lân và các chế phẩm sinh học cải tạo đất, sau đó lên luống tưới ẩm để trồng rau vụ tiếp theo.

2. Đối với các diện tích rau bị ngập nhưng chưa tới thời kỳ thu hoạch, thời gian bị ngập dưới 48 giờ, sau khi nước rút cây còn xanh và có khả năng phục hồi, cần thực hiện các bước chăm sóc phục hồi như sau:

Thứ nhất: Khẩn trương khơi thông cống rãnh, mương máng để nước thoát hết trong ruộng ra nhanh nhất, những ruộng nước không thể chảy ra hết có thể dùng máy bơm để bơm hết nước ra khỏi ruộng ngay.

Thứ hai: Dùng nước sạch rửa hết bùn đất còn bám trên toàn bộ cây nhanh nhất có thể, cần rửa kỹ và nhẹ nhàng không để dập nát.



Cây rau bị ngập nước sau lũ

Thứ ba: Cần khử trùng toàn bộ ruộng rau bằng các loại thuốc sát khuẩn như các gốc thuốc sinh học *Kasugamycin*, *Ningnamycin*, *Streptomycin*, các thuốc gốc đồng như *Copper hydroxide*, *Copper Oxychloride*, *Copper Oxide*... kết hợp với thuốc phòng trừ bệnh lở cổ rễ (*Pencycuron*, *Validamycin*...). Khi phun thì nên pha theo đúng nồng độ theo hướng dẫn trên bao bì, phun kỹ toàn bộ cây, đặc biệt phun kỹ và ướt toàn bộ gốc cây. Các loại rau họ cà,

họ thập tự cần phun liên tục 2-3 lần và 2-3 ngày phun một lần.

Thứ tư: Tiến hành vệ sinh toàn bộ vườn cây, nhặt bỏ hết lá úa, lá vàng, thân, cành, quả bị hỏng đem tiêu hủy hoặc ủ làm phân bón để vườn thông thoáng.

Thứ 5: Dựng lại các cây bị nghiêng đổ, nén gốc để chúng đứng vững, làm lại giàn cho các loại rau leo nếu bị đổ hoặc nghiêng giàn.

Thứ 6: Tiến hành xăm xói phá váng trên toàn bộ bề mặt luống để đất thông thoáng và bón vôi bột để tăng độ pH đất, tưới gốc bằng phân lân hoặc siêu lân (Hydrophos...) kết hợp *axit Humic, Fruvic, Amino acid*.

Thứ 7: Cần bón thêm các loại phân hữu cơ hoai mục hoặc các loại phân hữu cơ vi sinh kết hợp với các chế phẩm *Trichoderma, Bacillus Sublitis, Chaetomium Sp...*

Thứ 8: Phun qua lá các loại phân bón lá có chứa NPK nồng độ thấp như NPK 8-12-17, 10-15-20... kết hợp các trung vi lượng, vitamin, các chất kích thích ra rễ cây để cây hấp thụ dinh dưỡng ngay, phun kỹ toàn bộ cây và ướm gốc rễ, tiến hành phun liên tục 2-3 lần, 3 ngày phun một lần.

Thứ 9: Đối với các loại rau mới xuống giống cây còn nhỏ, có thể tiến hành trồng dặm các cây đã bị chết.

Thứ 10: Sau khi cây hồi có thể bón nhẹ phân NPK qua gốc với lượng ít 5-7kg/1.000m², có thể bón qua hệ thống tưới hoặc bón rải và tưới nhẹ để phân tan.

Thứ 11: Cần thường xuyên kiểm tra vườn cây để nhổ bỏ các cây héo do nấm, vi khuẩn đem tiêu hủy, kiểm tra có các loại đối tượng sâu, bệnh hại tấn công để phòng trừ sớm.

3. Đối với các loại rau bị ngập nặng hư hỏng toàn bộ

Cần tiến hành phá bỏ để trồng lại ngay, trước tiên cần tu sửa, gia cố lại toàn bộ vườn nếu bị lũ cuốn gây sới đất, lở đất. Sau đó phá bỏ, dọn sạch toàn bộ cây rau trên vườn đem ra khỏi vườn ủ làm phân bón hoặc tiêu hủy, sau đó tiến hành rải vôi đều trên đất với lượng 1,5-2 tấn/ha, phơi nắng từ 2-3 ngày khi đất khô ráo tiến hành cày đất, cày đất ở độ sâu 25-30cm, sau đó phơi ải tối thiểu 7 ngày rồi tiến hành bón phân chuồng hoai mục 20-50 tấn/ha tùy loại rau, kết hợp phân lân và các chế phẩm sinh học cải tạo đất, sau đó lên luống tưới ẩm để trồng lại. Có thể trồng ngay và chọn trồng các loại rau ngắn ngày cho thu hoạch sớm.

4. Đối với các loại rau trồng trong nhà lưới, nhà kính bị ngập

Ngoài các bước chăm sóc phục hồi cần:

Gia cố, tu sửa lại xung quanh nhà lưới nhà kính chỗ bị hư hỏng, phun xịt rửa bùn đất xung quanh nhà kính nhà lưới.

Vệ sinh và khử trùng toàn bộ đường ống tưới đối với hệ thống tưới nhỏ giọt như sau: Dùng nước sạch chạy đường ống từ 5-10 phút, kiểm tra xem có tắc nghẽn ở đâu không, để nước chảy hết trong đường ống. Dùng thuốc gốc đồng hoặc nano đồng pha theo đúng tỷ lệ hoặc dùng cồn để chạy trong đường ống từ 3-5 phút, để nước trong đường ống 1-2 ngày, sau đó rửa lại bằng nước sạch 5-10 phút. Hoặc

có thể dùng Trichoderma dạng nước hoặc viên sủi chạy trong đường ống 3-5 phút, để 1-2 ngày rửa lại bằng nước sạch 5-10 phút.

Phun thuốc khử trùng toàn bộ xung quanh nhà kính, nhà lưới bằng thuốc gốc đồng kết hợp gốc kháng sinh.

Phòng Khuyến nông về Trồng trọt và Lâm nghiệp (TTKN tỉnh Lâm Đồng)